

Selektering och urvalsprocessen inom elitidrott, hur upplevs den i praktiken av rekryteringsansvariga

- en kvalitativ studie inom fotboll och ishockey

David Dottemar & Johan Ek Johansson

GYMNASTIK- OCH IDROTTSHÖGSKOLAN

Självständigt arbete grundnivå 61:2021

Specialidrottslärarprogrammet 2017-2022

Handledare: Magnus Kilger

Examinator: Leif Yttergren

Sammanfattning

Syfte och frågeställning

Syftet med denna studie var att granska hur rekryteringsansvariga talar om sina principer för urval på manliga ungdomssidan från 14 år och uppåt inom fotboll och ishockey.

Frågeställningar:

Selektering och urvalsprocessen inom fotboll och ishockey, hur upplevs den i praktiken av rekryteringsansvariga?

Vilka egenskaper letar man efter hos unga spelare?

Vad för metoder används för att bedöma spelare?

Tittar man mer efter potential eller spelare som är bäst för stunden?

Metod

Studien har använt sig av en kvalitativ ansats vilket innebär att studien syftar på att undersöka tränares tankar och åsikter om det som avses att undersökas. Intervjuer genomfördes med sammanlagt tio rekryteringsansvariga inom fotboll och ishockey med hjälp av en intervjuguide som är semistrukturerad. Alla deltagare var över 18 år och arbetar eller har arbetat inom en elitklubb eller NIU.

Resultat

Resultatet visar att när det gäller metoder för att bedöma spelare så blir det ofta en subjektiv bedömning utifrån rekryteringsansvarigas åsikter och tyckanden. Däremot försöker man vara många i processen och utgå ifrån mallar för att göra det så objektivt som möjligt. De egenskaper man söker är framförallt viljan att träna, speluppfattning samt spetsegenskaper. Överlag så känner inte rekryteringsansvariga någon större press i urvalsprocesser, den press som uppstår är oftast uppbyggd av klubbar själva inom ishockeyn. Det som är gemensamt för båda idrotterna och är vanligt förekommande är föräldrahetsen vad gäller selektering och urvalsprocessen. Inom fotboll så upplevs även en press från agenter i viss mån. Potential anses viktigare än de spelare som är bäst för stunden.

Slutsats

Slutsatsen är att rekryteringsansvariga ofta upplever att det blir en subjektiv bedömning gällande spelarna, däremot försöker de göra bedömningarna så objektiva som möjligt. De gemensamma slutsatserna visar på att de generellt inte upplever någon större press utifrån, förutom föräldrahetsen som kan uppstå vid framförallt selektering och urvalsprocesser.

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	1
2. Existerande forskning	2
3. Syfte	5
3.1 Frågeställningar	5
3.2 Teoretisk utgångspunkt	5
3.2.1 Determinism	5
3.2.2 Sociokulturell teori	6
4. Metod	7
4.1 Urval	7
4.2 Procedur och databearbetning	8
4.3 Etik	8
4.4 Validitet och reliabilitet	9
5. Resultat	9
5.1 Kroppslig utveckling	9
5.2 Stressen och pressen som rekryteringsansvarig	11
5.3 Viktiga egenskaper hos spelare	14
5.4 Metoder för selektering och urval	17
6. Diskussion	22
6.1 Metoddiskussion	22
6.2 Resultatdiskussion	23
6.3 Slutsats	27
6.4 Framtida forskning	27
Referenser	28

Bilaga 1 Litteratursökning

Bilaga 2 Intervjuguide

1. Bakgrund

Selekteringar och urval är något som är vanligt förekommande inom både fotboll och ishockey. Alltifrån uttagningar till TV-pucken, elitläger, gymnasium och landslag. Problemområdet som har granskats är hur selekteringar egentligen går till, genom att undersöka hur rekryteringsansvariga upplever detta och gör sina val. Rekryteringsansvariga innebär tränare samt ledare som är ansvariga för selekteringar och urval inom NIU, juniorverksamhet samt akademier på elitnivå. NIU står för nationell idrottsutbildning och är en gymnasieutbildning för personer som vill elitsatsa på sin idrott i kombination med skolgången.

NIU-skolor med inriktning specialidrott fotboll är idag 73 till antalet och är fördelade över hela Svenska fotbollförbundet 24 distrikt, ända från Ystad i södra Sverige till Luleå i norra Sverige. Det finns 1400 elevplatser fördelade för året 19/20. Innan en elev får erbjudas en plats så skall intervju och vägledningssamtal genomföras. Det är däremot inte säkert att alla som har ansökt kallas till dessa samtal, då det är många som ansöker. Det är det ansvariga NIU-gymnasiet som har det yttersta ansvaret för själva urvalet och antagningen. Oftast så sker detta i samverkan med föreningar och distrikten som hjälper till med det operativa arbetet (Svenska fotbollförbundet, 2019).

Svenska fotbollförbundet nämner vad som ska ingå i urvalsprocessen, samt beaktas och bedömas enligt följande:

- A/ Idrottsspecifika kunskaper och färdigheter
- B/ Idrottspsykologiska färdigheter och förutsättningar
- C/ Sociala färdigheter och förutsättningar
- D/ Organisatoriska färdigheter och förutsättningar
- E/ Studieambition

Utifrån ovan angivna riktlinjer görs en analys av elevens kapacitet inom samtliga områden och en samlad bedömning sker av den framtida utvecklingspotentialen av de som är ansvariga för selektering och urvalsprocessen. Bedömd utvecklingspotential är viktigare än tidigare fotbollsprestationer (Svenska fotbollförbundet, 2019).

Inom ishockeyn så finns 27 NIU-skolor med inriktning ishockey för pojkar fördelade över hela landet från Malmö i söder till Luleå i norr.

När det gäller gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan så finns det två varianter av idrottsutbildningar. Dessa är RIG (riksidrottsgymnasium) och NIU (nationellt godkänd idrottsutbildning), denna typ av utbildning riktar sig mot elever som vill kombinera sin gymnasieutbildning och elitidrottsutbildning. Skillnaden mellan RIG och NIU är att RIG är riksrekryterande vilket innebär att elever från hela landet kan söka sig dit medan NIU är lokala eller regionala. Vad gäller dessa utbildningar så har de en väldig utpräglad elitidrottskaraktär och enbart dessa två gymnasieutbildningar får ge ämnet specialidrott. (Skolverket, 2020).

Anledning till valt område är för att båda författarna har ett gediget intresse av elitidrott samt att båda har erfarenhet som aktiva inom elitidrott samt selekteringar, inom fotboll och ishockey. Därav intresset av att titta på hur urvalen går till och vad det är man tittar efter mer specifikt när det kommer till dessa urval och selekteringar, samt hur denna process upplevs av rekryteringsansvariga. I studien *An eye for a talent* skriven av Mette Krogh Christensen så lyfter hon olika delar som är intressanta men den primära delen som hon poängterar är att selekteringen sker via observation och att urvalet baseras på tränarens tyckanden, åsikter snarare än på några mätbara variabler. Hon nämner även att förmågan att identifiera en talang som tränare är en förmåga som är högt värderad inom fotbollsklubbar (Christensen, 2009). Det här skulle kunna vara till nytta för de aktiva som blir uttagna till dessa urval och på så vis hjälpa dem vid uttagningar att förstå vad det är för aspekter man söker och tittar på, samt bedömer vid selektering och urval. Tanken är även att det ska ge en tydligare bild av vad vissa egenskaper som man tittar på innebär, utifrån intervjupersonernas perspektiv. Förhoppningen är att denna studie kan generera kunskap om just nämnda situationer, samt att underlätta för både rekryteringsansvariga och spelare som hamnar i selektering och urvalsprocesser och på så vis hjälpa dem framöver när man ställs inför dessa situationer. Det kan även vara en ögonöppnare för andra om hur rekryteringsprocessen egentligen går till.

2. Existerande forskning

Vad gäller tidigare forskning inom ämnet så finns det till viss del forskning som berör studiens ämne. Däremot har det inte hittats någon specifik forskning angående hur rekryteringsansvariga upplever selektering och urvalsprocesser. Det man kan utläsa från tidigare forskning är att klubbar inom fotboll lägger stor vikt vid att hitta tränare som är duktiga inom detta område vad

gäller urval och selektering. Ett exempel på detta kan man utläsa i Christensens studie *An eye for a talent*. Där beskrivs att fotbollsklubbar lägger stor vikt att hitta tränare som är duktiga på att identifiera talang. Enligt Christensen (2009) finns det två olika typer av egenskaper som tränare kategoriserar, den ena är spelintelligens och den andra är spetskompetens. Christensen (2009) menar även att det finns andra aspekter som tränare efterfrågar och tittar på, personlighet och de personliga egenskaperna varje individ besitter. Exempel på detta är viljan och mentaliteten, att man verkligen vill utvecklas och bli bättre samt att man är villig att offra andra saker utanför idrotten för att bli så bra som möjligt (Christensen, 2009).

I den nationella studien *Vägarna till landslaget* så belyser man aspekter som har varit viktiga för atleterna för att lyckas när det gäller urval och selekteringar. En aspekt som lyfts tidigt är bakgrunden hos individerna, att man kommer från en idrottsfamilj där det finns ekonomiska förutsättningar för att ta sig an idrott. En annan aspekt som lyfts är att atleterna oftast har provat på flera olika idrotter (Fahlström et al., 2015). Det som nämnts ovan är de mest centrala faktorerna som har påverkat deras resa från ung idrottare till idrottare på nationell och internationell elitnivå. Det finns många gemensamma nämnare i den nationella studien *Vägarna till landslaget* i relation till *Vägen till elitidrotten* som är en regional studie. Där lyfter man fram liknande aspekter i båda studierna, det är viktigt att ha en idrottsfamilj där föräldrarna har utövat idrott samt att ekonomin finns för att kunna utöva idrott. Det som skiljde sig åt vad gäller dessa studier är att i den regionala studien så kunde man se en tidigare specialisering av sin idrott än i den nationella studien (Fahlström et al., 2016). Brytpunkten vad gäller specialisering av idrott ligger generellt sett runt 15 års ålder vad gäller båda studierna. När det gäller selektering och urval är det något som lyfts i den regionala studien i kombination till idrottsgymnasium. ”Övergången till ett idrottsprofilerat gymnasium i 15-16 års ålder bygger på att ett urval av sökande görs. Selektion är ett både betydelsefullt och avgörande inslag inom idrotten, nära förknippat med begreppen talangidentifikation och talangutveckling” (Fahlström et al., 2016). Det som nämns här som ett problem är RAE, relativ ålderseffekt. Detta innebär att selektering och urval i för tidig ålder missgynnar de personer som är födda sent eller utvecklas sent biologiskt och socialt (Fahlström et al., 2016).

I studien, *The Ecology of Talent Development in Sport* av Henriksen så lyfter han fram betydelsefulla faktorer i talangutvecklingens ekologi. Där nämner han bland annat träningsmiljöns betydelse, samarbete mellan tränarna där man byter erfarenheter,

samanhållning och även stödet från familjen som några viktiga aspekter för individens utveckling (Henriksen, 2010).

I artikeln ”*Den eviga frågan om talang*” har syftet med studien varit att kartlägga förbundens strategier för att identifiera och utveckla talanger (Fahlström, 2011a). Tre huvudområden studerades: förbundens syn på talang, synen på talangidentifikation och synen på talangutveckling. I denna studie intervjuades företrädare för 16 olika specialförbund. Studien innefattade både individuella idrotter samt lagidrotter. Varje förbund valde ut en person som skulle föra det förbundets talan. Resultaten av intervjuerna visade att hos de flesta förbunden ansåg man att egenskaperna medfödd talang, miljö och träning har stor betydelse. Man menade vidare att en medfödd talang även kan vara viljan och drivet att träna hårt, samt att detta var den viktigaste egenskapen. De olika förbunden kommer hela tiden in på vikten av den omgivande sociala miljön och vikten av att ha bra människor omkring sig som stöttar och vägleder (Fahlström, 2011a).

Vad som däremot är intressant är att trots att förbunden tycker att viljan och drivkraften är den viktigaste faktorn, så visar det sig att förbunden lägger stor vikt vid att hitta talanger i ung ålder. Ett citat som är ganska talande från artikeln är “varför lägger man så mycket tid på att finna talanger om talang inte är så viktigt?” (Fahlström, 2011a). Förbunden beskriver också att många talanger är unika, att de utvecklas på olika sätt i olika takt. Men trots detta så finns det hos många förbund olika talangmodeller och talangtrappor som man skall följa. Vad som också tas upp i resultaten är argumentering för tidig specialisering, där man menar på att det är viktigt att få många träningstimmar i tidig ålder så att man blir bra tidigt. Men forskning visar på att man inte måste vara som bäst i tidig ålder (Fahlström, 2011a).

Slutsatsen blev som nämnt ovan att i denna studie så krockar de olika svaren lite med varandra, samt att svaren inte är grundat i forskningen. Man tar i artikeln upp förslag på vidare forskning där man bland annat talar om att man kan ta det vidare till klubbarna och höra vad de tycker och vad de har för värderingar. Hur saker och ting bedrivs på regional och lokal nivå. Finns det klubbar som satsar på elitnivå men samtidigt på breddidrotten där fokus är att hela tiden försöka behålla alla utövare (Fahlström, 2011a).

3. Syfte

Syftet med denna studie var att granska hur rekryteringsansvariga talar om sina principer för urval på manliga ungdomssidan från 14 år och uppåt inom fotboll och ishockey.

3.1 Frågeställningar

Selektering och urvalsprocessen inom fotboll och ishockey, hur upplevs den i praktiken av rekryteringsansvariga?

Vilka egenskaper letar man efter hos unga spelare?

Vad för metoder används för att bedöma spelare?

Tittar man mer efter potential eller spelare som är bäst för stunden?

3.2 Teoretisk utgångspunkt

Studien har två teoretiska utgångspunkter i form utav den deterministiska teorin, samt den sociokulturella teorin. Dessa teorier har tagits i beaktning och kopplats till de olika intervjuerna och idrotterna. I resultatet har dessa teorier haft en central utgångspunkt. Inom det deterministiska perspektivet så har det tagits i beaktning på vilket sätt de rekryteringsansvariga försöker förutse om någon kommer bli en elitidrottare och därmed också på vilka grunder de gör detta. Är det till exempel som Fahlström nämnde i sin rapport att inställningen är en central faktor eller är det andra aspekter som spelar in (Fahlström, 2011b). Utifrån den sociokulturella teorin har det tittats på hur mycket de rekryteringsansvariga tar utvecklingsprocessen i beaktning, samt hur mycket man tänker på att ge spelarna en utvecklande miljö, interaktionen i gruppen osv. Däremot har inte de rekryteringsansvariga kategoriserats och kopplats till en specifik teori, resultaten som tagits fram från alla rekryteringsansvariga kan kopplas till de båda teorierna.

3.2.1 Determinism

Den första teorin är den deterministiska teorin vilket innebär att något är förutbestämt, alltså att det finns biologiska förutsättningar hos individer att utvecklas, en mer biologisk syn. Determinism innebär att *”varje händelse är orsaksbestämd på sådant sätt, att den sker som det oundvikliga utfallet av förutvarande betingelser”* (Filosofia, u.å). Detta innebär till exempel om man kopplar det till idrotten, att om en spelare misslyckas med någonting eller ett lag förlorar en viktig match så sker detta av en förutbestämd anledning som inte har gått att undvika eller förutspå. Den förutbestämda anledningen kan vara att spelaren eller laget skall kunna ta lärdom av detta och komma tillbaka ännu starkare.

Fahlström talar om ett deterministiskt synsätt i en av sina studier inom talangidentifiering, vilket han beskriver enligt följande: *”Utgångspunkten för detta perspektiv har varit att förutse vilka som kommer att utvecklas till idrottare på elitnivå. Detta har gjorts genom att studera vilka beteenden, färdigheter, personligheter och egenskaper som påverkade de unga idrottsutövarna”* (Fahlström, 2011b). Utifrån Fahlströms intervjuer i sin rapport så var det tre aspekter som ansågs viktigast, drivkraft, inställning och intresse. Inställningen ansågs som mest betydelsefull av dessa tre. Man nämner också att detta är något som brukar utmärka sig i de senare tonåren, det är därför svårt att identifiera detta i ung ålder.

3.2.2 Sociokulturell teori

Den andra teorin studien utgår ifrån är den sociokulturella teorin:

”Den bild av lärande som tonar fram genom det sociokulturella perspektivets betoning av samspel med andra blir att kunskap inte är något som överförs mellan människor utan i stället är något som vi deltar i” (Lundgren et al., 2020). När Fahlström talar om talangutveckling så nämner han en annan väg som mer riktar fokus mot utvecklingsprocessen för den individuella idrottaren, i detta fall går det att koppla denna väg till det sociokulturella perspektivet. Detta innebär att det är så mycket annat runt omkring som spelar in, exempelvis miljön och externa faktorer utanför individen som är avgörande om denne utvecklas till elitidrottare. Den centrala delen i denna teori är därmed utvecklingsprocessen, där miljön har en stor påverkan på utvecklingen samt interaktionen med alla andra individer i gruppen. Exempelvis inom idrotten, för att en spelare skall kunna utvecklas och bli bättre så måste denne verka i en miljö som är stimulerande, spelaren skall må bra på utsidan om idrotten och ges möjligheter till att kunna utvecklas. Mår inte spelaren bra och inte trivs där den bor, går i skolan, laget den spelar i och liknande, då kommer individen inte att kunna utvecklas i lika stor utsträckning. En annan aspekt som även nämns i den sociokulturella teorin är att det kulturella speglar in. När det gäller idrottare, kan det exempelvis vara att ens föräldrar har utövat idrotten tidigare vilket har förts vidare och nya generationer har därmed vuxit upp och är bekväma i den miljön (Fahlström, 2011b).

När det gäller det sociokulturella perspektivet så är det inte ihopkopplat med en speciell pedagogik eller skola utan de pedagogiska konsekvenserna kan istället kopplas ihop med hur man anordnar interaktionen mellan elever och elever samt mellan elever och lärare. Även hur eleverna får möjligheter att kunna tillägna sig olika kunskaper (Lundgren et al., 2020). Detta är något som kan appliceras inom de valda idrotterna i studien.

4. Metod

Studien har använt sig av en kvalitativ ansats vilket innebär att studien syftar på att undersöka tränares tankar och åsikter om det som avses att undersökas (Patel & Davidson, 2003). Vi har intervjuat personerna med hjälp av en intervjuguide som är semistrukturerad, det har funnits utrymme för följdfrågor och öppna svar på valda frågor som besvarat vårt syfte och frågeställningar (Patel & Davidson, 2003). Detta har gett respondenten utrymme för att reflektera och ge djupare svar med hjälp av följdfrågor för att på så sätt driva intervjun framåt (Patel & Davidson, 2003). Detta tillvägagångssätt valdes för att intervjuer ger en mycket bredare bild, djupare svar samt mer kunskap än en kvantitativ studie. I resultatdelen har en tematisk analys av resultaten utförts, vilket innebär att det har hittats olika mönster, i det här fallet gemensamma teman som intervjupersonerna talar om. Därefter har dessa kopplats ihop med någon av de två teorierna. I resultatdelen så benämns intervjupersonerna som är verksamma inom hockey som IPH samt ett nummer, exempelvis IPH1. När det gäller intervjupersonerna som är verksamma inom fotbollen så benämns dessa som IPF samt ett nummer, exempelvis IPF2. Vi gjorde valet att inte göra en komparativ studie vad gäller fotboll och ishockey då vi ville fokusera på själva processen och upplevelsen av selektering. Valet av fotboll och ishockey gjorde vi utifrån vår framtida profession som specialidrottslärare inom dessa idrotter.

4.1 Urval

Urvalet består till viss mån av ett bekvämlighetsurval genom vårt kontaktnät men till största del av personer som inte ingår i vårt kontaktnät. De idrotter som är inkluderade i vår studie är fotboll och ishockey. De tillfrågade är eller har varit involverade i selektering och urvalsprocesser inom sin idrott på elitnivå och vårt fokus har legat på ungdomssidan för pojkar från 14 års ålder och uppåt. Med elitnivå menas föreningar inom SHL (Svenska hockeyligan) och Hockeyallsvenskan inom ishockey samt Allsvenskan och Superettan i fotboll. Inom ishockeyn så har varje NIU-skola en koppling till en elitklubb där spelaren tillhör antingen deras J18, J20 eller A-lag. Ser man till fotbollen ser det ut på liknande sätt, NIU-skolan har en koppling till en elitklubb där spelaren oftast spelar i klubbens U17, U19 eller A-lag alternativt ett annat lag. Totalt sett var det tio intervjupersoner där alla har lång erfarenhet som ledare i en elitförening samt en gedigen utbildning inom sin idrott. De fem intervjupersonerna inom ishockeyn är eller har varit verksamma som rekryteringsansvariga antingen inom NIU, juniorverksamhet eller TV-pucken. När det gäller fotbollen har de fem intervjupersonerna varit

eller är verksamma inom NIU, akademier och ungdomslandslag. Alla intervjupersoner i studien är över 18 år.

Varför studien enbart valt att genomföras inom fotboll och ishockey för pojkar är för att båda författarna är och har varit verksamma inom det området samt att arbetsområdet behövde smalnas av. Däremot vore det önskvärt att i framtiden studera flickor för att se hur det går till där, samt om det är några skillnader gentemot pojkar när det gäller selektering och urval.

4.2 Procedur och databearbetning

En intervjuguide anpassad för vårt ämne iordningställdes samt testades i form av pilotintervjuer med två personer. Personer som var intressanta för vår studie kontaktades sedan via mejl och telefon, det avsattes två dagar för denna del. Urvalet var till viss del ett bekvämlighetsurval med hjälp av vårt kontaktnät. Efter att respondenterna kontaktats så bokades intervjuer in på vald tidpunkt utifrån respondenternas önskemål, därefter genomfördes intervjuerna inom 14 dagar. Alla intervjuer genomfördes via zoom med tanke på rådande pandemi. Efter detta transkriberades intervjuerna och svaren sammanställdes för att få en sådan utvecklad och bra resultatdel som möjligt. Därefter jämfördes intervjuerna med varandra för att hitta gemensamma nämnare men även sådant som stack ut. Några personuppgifter förvarades inte, däremot sparades inspelningarna ner på en extern hårddisk samt förvarades inlåsta och användes enbart i studiesyfte. Detta informerades till respondenterna. Inspelningarna och allt material raderades efter att studien blivit färdigställd.

4.3 Etik

Hänsyn har tagits i enlighet med de forskningsetiska principerna inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning (Vetenskapsrådet, 2017). Det inkluderar informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Vad gäller informationskravet för denna studie så har deltagande personer informerats att det är frivilligt att delta och att man får avbryta sin medverkan när som helst. Vad gäller samtyckeskravet i vår studie så är alla deltagare över 18 år vilket innebär att de själva gett samtycke att delta. Sett till konfidentialitetskravet för vår studie så innebär detta att det var helt anonymt att vara med i studien och ingen person eller klubb nämns i vår studie. Om man ser till nyttjandekravet för vår studie så har allt material enbart används till studiens syfte. Alla inspelade intervjuer har raderats efter avslutat arbete (Vetenskapsrådet, 2017).

4.4 Validitet och reliabilitet

Validitet innebär att man tittar på det man avser att studera, medan reliabilitet innebär att resultatet ska bli detsamma vid upprepade intervjuer av samma person (Hallin & Hallin, 2018). Till studien användes en semistrukturerad intervjuguide för att alla intervjuer skulle hålla sig till studiens syfte, för att kunna utveckla kunskap om samt besvara vårt syfte, även om frågorna är formulerade för att ge öppna svar. Studien är uppbyggd på ett sådant sett att vem som helst som läst studien skall kunna göra om samma studie, detta gör att reliabiliteten samt validiteten i studien är hög.

5. Resultat

Resultatdelen delades in i olika teman utifrån svar som är genomgående bland alla intervjuer. Citat från resultatanalysen har vävts in i varje tema för att ge läsaren en större förståelse och inblick i resultatet. I resultatdelen så benämns intervjupersonerna som är verksamma inom ishockey som IPH samt ett nummer, exempelvis IPH1. När det gäller intervjupersonerna som är verksamma inom fotbollen så benämns de som IPF samt ett nummer, exempelvis IPF2.

5.1 Kroppslig utveckling

De allra flesta intervjupersoner är överens om att en stor svårighet när det gäller urval bland ungdomar är den kroppsliga utvecklingen, att kunna förutse hur någon skall utvecklas fysiskt och veta, "hur bra kommer den här personen vara om några år"

IPH9 säger följande:

IPH9: "jag gick i fällan verkligen i början också att, tyckte att vissa spelare är otroligt bra som 15 åringar, men glömmer egentligen att göra jämförelsen då hur tidigt utvecklad i puberteten, hur långt har dom kommit i puberteten, beror det här på kroppslig utveckling eller beror det på skicklighetsnivå, eh.. jag kan säga att den stora utmaningen egentligen är att dom spelarna som är otroligt bra som 15 åringar är och se, finns det utvecklingspotential i den här eller kommer det bromsas upp inom 2-3 år, det är en jättestor utmaning med dom, nästa utmaning det är att se som här som är väldigt väldigt sent in i puberteten som har skicklighetsnivån, dom har tekniken, dom har spelförståelsen, dom har skridskoåkningen men kommer det här räcka, kommer dom

växa på sig osv, det är nästa del i, det är frågor som vi hela tiden måste ställa oss och väga för och nackdelar.”

Detta kan kopplas till den deterministiska teorin där man försöker förutse hur en spelares fysiska utveckling skall kunna arta sig. Vilka kan i framtiden bli elitidrottare och vilka har potentialen att utvecklas. I Fahlströms rapport tar han upp att det inte finns några samband mellan en tidig fysisk mognad och fysisk kapacitet i vuxen ålder. Han poängterar däremot att genom tidiga urval och selekteringar så blir ofta de barn som inte utvecklats tidigt åsidosatta (Fahlström 2011b). Detta är något som IPH9 tar upp i början ovan.

Istället för att man tittar på vilka som är bäst för stunden så tar man alltså hänsyn till hur långt en spelare har kommit i den fysiska utvecklingen och försöker förutspå dennes utveckling. Något som IPH5 är inne på, personen nämner också vad man utöver detta tittar på:

IPH5: ”då handlar det mycket om att titta såhär, vart kommer den här spelaren att befinna sig om två år, det handlar inte om storlek, tyngd eller såna saker i den här åldern, utan då tittar man, då vill man se såhär vad har dom här killarna för färdigheter, vad har dom för tekniska grunder och såna saker, för nånstans handlar det också om att se, vart befinner den här...”

IPH5 fortsätter lite senare:

IPH5: “dom är inne i växtperioden hela tiden och det är nånting som kommer påverka deras resa hela tiden, det ser vi ju till exempel, så att man tittar ju framförallt på färdigheterna, utan man försöker ju inte titta på storlek och såna saker, det är helt förkastligt, utan du vill se så här, har dom dom här tekniska grunderna, aa absolut har du det då finns det nånting att bygga på så att säga litegrann. Har du en kille som inte kan åka skridskor tillexempel, då går inte de, då bromsar de. Så är de. Som exempel.”

Här är personen inne på att de tekniska grunderna är viktigt och att det är någonting man kan bygga på, då kommer även den sociokulturella teorin in i det hela. Att man får chansen att bygga vidare på sina kunskaper man redan har samt tillägna sig nya kunskaper och därmed utvecklas. Enligt vår mening ser IPH5 till det sociokulturella perspektivet då denna inte bryr sig om de fysiska aspekterna utan lyfter fram andra aspekter som denne benämner som

färdigheter, vilket inkluderar flera andra olika saker men framförallt de tekniska aspekterna men även kamratskapet och hur man är i och verkar i sin miljö med omgivningen.

IPH4 är även inne på den fysiska aspekten och att det faktiskt är något man tar i beaktning,

IPH4: ”Sen har du den fysiska aspekten också, som också är viktig att ha med, även om inte den är så jätteviktig för mig tycker jag i mitt HG(Hockeygymnasium) intag, för där vet jag, själv så var jag 160 när jag var i den här åldern som grabbarna är nu och jag är 190 nu och växte ganska sent, jag var väll 17-18 när jag började växa, så jag vet att.. vi sorterar bort litegrann för små spelare ibland tycker jag inom ishockeyn”.

IPH4 nämner att den fysiska aspekten inte är så viktigt för denne i sitt urval men att det är något man tar i beaktning. Här kan man se en kombination av de båda teorierna. Att man ibland sorterar bort för små spelare är ett tydligt exempel på determinism, genom att man utgår från det biologiska, att den inte har förutsättningar för att kunna bli en elitidrottare i framtiden. Samtidigt så är IPH4:s exempel utifrån sig själv ett belägg för att använda sig utav den sociokulturella teorin, då man inte alltid vet hur en spelare i ungdomsåren skall kunna utvecklas kroppsligt utan att det är andra externa faktorer som faktiskt spelar in.

5.2 Stressen och pressen som rekryteringsansvarig

När det gäller pressen och svårigheter med yrket så går åsikterna isär, en del upplever en hel del press från b.la. föräldrar, agenter men även från klubbarna själva. Det kan konstateras att föräldraben är den som nämns mest av de rekryteringsansvariga när det gäller press utifrån. Däremot så nämner inte alla det som ett problem utan man har lärt sig hantera det och kan ibland förstå stressen hos föräldrarna. B.la. så pratar man om att det kan bli en press bland föräldrar emellan när det börjar pratas om att vissa spelare är klara för vissa klubbar, gymnasier osv, vilket skapar en stress hos andra föräldrar. Genomgående är att rekryteringsansvariga behöver ta emot mycket samtal och sms från besvikna föräldrar eller föräldrar som har frågor angående deras barn. Något som nämns är även att klubbarna själva bygger upp pressen då alla föreningar/skolor vill få klart med spelare så tidigt som möjligt, detta nämns framförallt inom ishockeyn.

IPH5 säger:

IPH5: ”jag kan ju dra ett exempel, när jag har meddelat mina tv-puckstrupper då när den slutgiltiga uttagningen har varit i slutet av augusti i början av september, då har jag fått stänga ner min telefon över en hel helg liksom, när jag har öppnat telefonen då har jag haft kanske 20-30 missade samtal och såna saker, så är det tyvärr, men det är en annan bit i det hela. Det är väl det som är jobbigast”.

IPH2 är inne på samma spår och är något hårdare i sin framtoning, IPH2 säger följande:

IPH2: ”den här föräldrahetsen och den är ju ... den är ju tyvärr katastrof... Eeh... jag blir nästan äcklad av den rent ut sagt sen ska man inte glömma att det finns fantastiskt många bra föräldrar fantastiskt många bra, tyvärr är det väl den här klicken som hörs mest då och syns mest som som man blir mest irriterad över Inte för att det vara några som slogs så men... det vara mera oldschool förr i tiden idag är det mera... vad säger man det är mera... mer dold agenda dom är smarta man märker en del är chefer dom kan föra sig i fina sammanhang och kan mejla på ett sånt sätt som gör att man är man inte vaken då då kan det bli väldigt jobbigt men är man vaken då kan man bara avfärda det och aa låta det vara”.

Men intervjupersonen är även inne på att de själva bygger upp pressen. Som det är inom hockeyn idag så får klubbarna inte ta kontakt med en spelare förrän den första januari, året de fyller 15 år. Därefter är klubbarna fria att ta kontakt med spelare och börja visa upp sina verksamheter inför gymnasievalet. I september-oktober så får klubbarna/skolorna sedan göra klart med spelare. De flesta platserna är klara till skolorna redan i oktober trots att sista ansökningsdag är den första december. Detta är alltså nästa ett år innan spelarna skall börja i gymnasiet. Här är alltså ett av problemen som de rekryteringsansvariga diskuterar, att klubbarna själva driver upp pressen. De vill göra klart med spelarna i ett tidigt skede för att inte riskera att tappa spelarna till andra klubbar, då spelarna oftast inte har tålamodet eller vågar vänta fram till första december (sista ansökningsdagen). I koppling till vårt syfte som är att ta reda på hur rekryteringsansvariga upplever och gör sina urval så blir detta en väldigt central och viktig del som de måste ta i beaktning när de gör sina urval. Utifrån ett deterministiskt perspektiv så kan man säga att eftersom rekryteringsansvariga redan ett år innan spelarna skall börja gymnasiet tvingas göra klart med spelarna, så blir det så att rekryteringsansvariga måste göra ett val utifrån

de dem tror kommer vara bäst om ett år samt som har störst chans att bli elitspelare i vuxen ålder. De rekryteringsansvariga/klubbarna gör däremot också sina val utifrån ett sociokulturellt perspektiv då alla har individuella samtal med spelaren och föräldrarna, dels för att lära känna spelaren djupare, dels för att kunna ge spelaren så bra förutsättningar som möjligt men även för att få en bild hur de verkar i sin hemmiljö och interaktionen med andra spelare. Ser man däremot till hela detta ”problem” så går det framförallt att koppla det till determinism, hetsen de själva skapar gör att de tvingas ta ett beslut där de försöker förutse vilka som ska bli elitidrottare i framtiden, i ett så pass tidigt skede som ett år innan de ska börja på gymnasiet.

IPH2 fortsätter:

IPH2: ”vi själva driver ju upp hetsen man kan ju inte bara skylla på föräldrar det är ju vi klubbar själva som driver upp det här genom att aaa scouta spelare, ringa spelare, klubbar utifrån då och det skapar ju en onödig stress när dom är 14-15 för det ju som vi har ju ingen aning om hur dom kommer vara när dom är 20,21,22 det är väl det som är det stora dilemmat just nu kan jag tycka. Men att dom tar spelare härifrån det har jag inget problem med det får dom göra hur mycket dom vill men dom behöver inte börja så tidigt för det skapar bara ett större problem än vad det gagnar hockeyn “.

IPF1 som är verksam inom fotbollen nämner att behovet av externt stöd är enormt för deras egen del, för att kunna hantera dessa tuffa val:

IPF1 säger:

IPF1: ”det är jättejobbigt för alla inblandade, men även jobbigt för oss som tar besluten... nu är vi ju ansvariga och förväntas kunna hantera det, men nog skulle jag också önska att det fanns en extern att diskutera och prata med ”suckning” herregud... jag har haft många sömnlösa nätter och till och.. med farit illa av det vid något enstaka tillfälle, där jag mått dåligt av besluten.. så är det verkligen, så nog skulle jag tycka det var fint att ha någon att prata med som har kanske ännu mera kunskap och erfarenhet... från andra branscher eller liksom... ja du förstår vad jag menar... det.. det behovet är enormt.. fast få skulle erkänna det. Men det är det”

Detta kan kopplas till det sociokulturella perspektivet, att rekryteringsansvariga också har en utvecklingsprocess för att kunna känna sig mer tillfreds med besluten och lättare kunna hantera dem. En extern hjälp där man i ett samspel med någon expert inom området kan ta till sig nyttiga kunskaper. Lundgren et al. (2020) förklarar att lärande genom det sociokulturella perspektivet är något som sker i samspel med andra när man delaktig och inte något som bara överförs från person till person. Exempelvis går man och talar med någon som är expert på området och får tala med den och vara delaktig kommer du som individ att lära dig och ta lärdom hur du ska agera på ett bättre sätt i framtiden.

IPF3 som är verksam inom fotbollen känner en press ifrån agenter, något som inte nämns på samma sätt inom hockey. Inom fotbollen är agenterna med och sätter press genom att ställa krav på miljön, speltid och dylikt. Agenternas synsätt är väldigt deterministiskt i det faktum att man ställer krav på speltid samt vilken miljö man vill verka i. Går rekryteringsansvariga med på detta, så skriver de under på denna teori om inte fallet är så har man ett mer sociokulturellt perspektiv då man väger in andra externa faktorer i sin bedömning vart spelaren ska verka och vad som är bäst för denne. Lovar tränaren en spelare en viss mängd speltid, så tar den inte hänsyn till utvecklingsprocessen som kan ske bland denne och andra spelare i föreningen.

IPF3 säger:

IPF3: ”distriktslagsverksamheter och även lite så här landslagsverksamheter och sånt som man varit involverade i det är klart att tränare utövar påtryckningar, agenter ska man inte underskatta även på yngre åldrar att agenterna är ju väldigt på klubbar om inte den där 15 åringen får spela i P17 och inte den där 17 åringen får spela i P19... Aa då börjar man ställa krav och då ska man gå vidare och man skriver inte på det där kontraktet som ligger på bordet och sådär... jag skulle nästan säga att när man kommer upp på den nivån och liksom elitnivå åh klubbarna där då är det mera agenterna ett större bekymmer för spelare du har i verksamheten nästan, än vad föräldrar är för dom tar över den rollen på nått sätt”

5.3 Viktiga egenskaper hos spelare

Vad man letar efter hos spelare när man gör sina urval har visat sig vara väldigt brett, men ett citat från IPH7 sammanfattar mycket vad många inom framförallt ishockeyn letar efter, något

som är återkommande är att man letar efter "karaktärer" samt någon som älskar att träna. När man pratar om karaktärer inom ishockeyn så beskriver intervjupersonerna det som en spelare som har en stor vilja att träna, ger allt, det kan också vara en person som täcker mycket skott, är en ledare i omklädningsrummet osv.

IPH7 säger följande:

IPH7: " Alltså nummer ett så, det vi letar efter och även jag letar efter är ju någonstans karaktären att älska att träna och vilja utvecklas, det är ju alltid kanske det svåra att titta på lång sikt, utan det är ju det vi tittar på liksom det vi söker in till, till vårt program litegrann, att vi kan hjälpa en spelare att utveckla hockeyn, absolut, men du måste ju själv ha det drivit och någonstans underordna dig någon form av det arbetet som måste göras, så det är väl en viktig parameter för oss att hitta drivet och tron på träning.

Sen är det klart att om man ser på grunderna i hockeyn då, att skridskoåkningen är ju viktigt, för det är, någonstans så har man med sig det så underlättar det för oss att bygga vidare på alla andra egenskaper, så att det vi tittar mest på när vi tittar på unga spelare, det är ju skridskoåkningen, hur man hanterar det och sen självklart det som är kanske det svåraste som vi anser att träna det är ju någon form av spelförståelse, att man tittar och ser man någon som kan kompensera skridskoåkningen med att vara lite hockeysmart istället så är det ju en jättebra egenskap, för det kanske är som jag sa innan kanske det svåraste för oss att träna upp, spelförståelsen, blicken, hur man rör sig på plan och sådär, så att skridskoåkningen och spelförståelsen är väl dom två parametrar som vi försöker titta på när vi är ute och tittar på spelare. "

Det IPH7 nämner som nummer ett är ett inslag på determinism, karaktär. Karaktär är ett väldigt luddigt begrepp som kan tolkas på många olika sätt samt är svårt att mäta på en skala, exempelvis en skala 1-5.

IPH9 säger:

IPH9: "Den absolut viktigaste delen är spelförståelsen, och bakgrunden till att vi tycker den är så pass viktig därför att det spelar ingen roll hur stark du är eller hur hårt du

skjuter eller hur snabbt du åker om du inte har spelförståelsen så kommer du inte kunna spela med andra, du kommer inte kunna åka in i den ytan som är öppen just i precis det ögonblicket, du kommer inte att kunna läsa att "här kommer det att hända" för att komma till målchans eller osv, så att spelförståelsen är den absolut viktigaste delen vi tittar på och som jag tittar på som scout i det här då med scoutingögon, nästa del är skridskoåkningen, inte bara snabbheten utan agility, alltså skicklighetsnivån på skridskoåkningen som vi tittar väldigt mycket på, har du dom två komponenterna så ska det mycket till att du inte blir yrkesspelare".

"sedan så söker vi också om nånting specifikt sticker ut, har den ett extremt bra skott ja då försöker vi naturligtvis utveckla de"

"och just den egenskapen att hitta nånting som verkligen verkligen sticker ut är också nånting som vi letar, så det är väl i princip dom tre parametrarna som jag letar också"

Ett väldigt tydligt exempel på den sociokulturella teorin är det IPH9 talar om i början angående spelförståelse, har du inte den så kommer du inte kunna interagera med din omgivning. Detta är något som är väldigt viktigt inom den sociokulturella teorin att kunna interagera med din omgivning för att kunna utveckla dina egenskaper och ta dig framåt i din utveckling.

IPF3 säger följande:

IPF3: "Jag skulle säga såhär, tittar jag på vilka spelare jag tycker ska ingå i en juniortrupp i en elitmiljö om vi börjar där och vad man ser för egenskaper då, då behöver man ju kunna se egenskaper hos dom här spelarna som funkar på en elitnivå, det vill säga om du är en snabb spelare då behöver du kunna se att den fysiska egenskapen snabbhet ihop med då den kanske tekniska egenskapen att nånstans läsa spelet eller speluppfattningen eller vad vi kallar de, gör att du är snabb, den vill du ju se att det finns det en potential att det här kan nånstans räcka till på en nivå till på en högre nivå och det är där kanske många går bort sig att man tittar på fysiken idag istället för fysiken imorgon, du kan ju se att.. de kanske inte har olika fysiska förutsättningar men de kanske inte har växt färdigt medan andra kanske har det, och det måste du ta med i en beräkning och juniorspelare ska jag säga det är viktigt att... för att fysiken kan du förutspå till viss

del, du kan nånstans se var den här spelaren kommer ta vägen, ja menar om du är innerback i ett u19 lag och du är 1.75 som jag är, ja det går ju. Det gick ju för fabio cannavaro så det är ju inte så att det inte går, men då måste jag nånstans kompensera på nått sätt för att klara av att spela i den positionen och den rollen, så då startar nån form av individuell utvecklingsplan och så, så man tar hänsyn till och tittar på vad kan den här spelaren i en framtid kunna stå för för prestation, det tror jag är viktigt, så fysiken går att förutspå”.

IPF6 är inne på samma spår som de tidigare nämnda:

IPF6: “viktigast är nog att du vill träna. Det är nog det absolut viktigast och den är väl den svåraste att få reda på framförallt i rekryteringsfas framförallt på yngre spelare där du egentligen inte har så jättemycket historia på dom men det är nog den absolut viktigaste att vilja träna.. Eeh och när man tränar att det inte är nån sån här spelare som man går ut och ställer sig i ett hörn och blir passiv eeh. Men tränaregenskapen viljan att träna är nog absolut den viktigaste tror jag sen är det klart att spelförståelse är en jätteviktig del i det”

I många av svaren så finns det både inslag av determinism och den sociokulturella teorin, det blir ofta en mix av de båda. Som tränare försöker man göra en bedömning av hur bra en spelare kan bli i framtiden samt vilken som kan utvecklas mest och göra en handlingsplan för spelaren. I uttagningsprocessen blir det ofta ett deterministiskt synsätt men under tiden spelaren tillhör klubben/skolan så blir det oftare ett mer sociokulturellt synsätt. Även om det finns inslag av både teorierna i alla processer. Det IPF6 är inne på är ett väldigt tydligt inslag av determinism där man talar om viljan att träna. Precis som Fahlström nämner i sin rapport vad gäller viktiga aspekter så tas drivkraft, inställning och intresse upp. Vilket är väldigt deterministiskt då man inte ser till helheten, då det är svårt att förutse ens drivkraft i en sådan tidig ålder precis som Fahlström tar upp i sin rapport: ”erfarenheten och forskningen visar att motivation och drivkraft inte går att identifiera så tidigt utan oftast visar sig i de senare tonåren” (Fahlström 2011b).

5.4 Metoder för selektering och urval

Metoderna för selektering och urval har visat sig vara relativt lika överlag, både inom ishockeyn och fotbollen. Vad som har visat sig vara en genomgående metod är att bilda sig en tydlig uppfattning om varje spelare, detta sker ofta genom scouting och där ligger ishockeyn i

framkant utifrån bedömningen av våra intervjuer. Inom ishockeyn så följer man spelare under en längre tid och försöker se en spelare många gånger, inom fotbollen blir det oftare s.k. provträningar och liknande. De metoder man använder sig av är allt som oftast den subjektiva bedömningen av spelare, men man försöker göra den så objektiv som möjligt genom att vara många personer som är involverade i processen. Exempelvis genom att varje scout får skriva ner sina åsikter och bedömningar av en spelare, sedan jämför man det med vad de andra scouterna har skrivit om denna spelare. Man tittar väldigt lite på statistik i dessa åldrar då de anser att den inte är speciellt relevant, däremot så kan statistiken göra att man får upp ögonen för en spelare och närmare börjar studera den. Att använda sig utav en mall där man har olika punkter som man bedömer spelare i är vanligt förekommande:

IPH7 säger:

IPH7: ”Ja men det har vi, vi har en ganska noga mall och process. Dels om man tittar på vårt scoutingprogram som bygger på ganska många olika delar så bedömer vi nånstans en projektsering hur spelaren kan utvecklas över tid, då har vi nått som är NHL-nivå, SHL-nivå, topp j20-nivå osv och sen en fallande skala ner och det är klart att ju högre upp man är på dom olika bedömningsmönsterna desto större chans att vi tror att det kan bli bra, så vi har sagt att vi måste se en spelare live sju gånger innan vi bjuder in spelaren och till många fall också föräldern till ett möte, så att vi har ganska många olika ögon på en spelare idag och sen därefter så är det viktigt att vi träffas fysiskt, helst i vår anläggning givetvis för att både känna på varandra och vi beskriver hur vi jobbar, vi ska inte övertala någon att komma till oss utan vi ska nånstans övertyga både oss och spelaren och hans föräldrar att det här är rätt, är man överens om det då brukar det bli ganska bra, så att.. men mallen tillbaka till de så är det en, vi har ett scoutingnätverk digitalt som vi fyller i rapporter på alla spelare som vi är intresserade av och sen går vi tillbaka och tittar med, här har vi någon som vi har sett sju gånger som är högt på många staplar då och så försöker vi få till ett möte där”.

Här kommer den sociokulturella teorin fram väldigt tydligt, man lyfter fram miljön som en viktig faktor och involverar både spelaren och föräldrar i samtal. Man vill att alla ska vara överens om att detta är det rätta för både spelaren och klubbens utveckling.

IPF3 säger:

IPF3: ”många använder ju liksom sina ögon och sina bedömningar och vi tre kanske sitter här och tittar på spelare och så gör vi en bedömning ihop, du sätter en sju, jag sätter en åtta osv och nån sätter en nia och så tar vi ut nått så där. Aa det finns ju nånting i det, det är ju klart ju fler vi är desto mer mätvärden även om dom är subjektiva så funkar de, det vi har försökt utforma i år är då att, utvecklingen har kommit så långt att på elitnivå nu, du kanske inte har statistiker och videoanalytiker i varenda U19 och U17 lag på varje nivå men för ganska liten penning kan du skicka dina matcher på en analys, få tillbaka statistik du kan använda.

det vi gjorde då var att skapa en modell som egentligen då delvis då var baserad på statistik och baserad på fysiska testvärden, vi hade lite mentala tester för att liksom bedöma spelarna även på dom områdena och samtal och sen hade vi dom här fyra faserna som jag prata om, dom fyra skedena och våra identitetspunkter där som vi sen gjorde då en mer subjektiv bedömning på. Så att man blandar subjektivitet och objektivitet, där tror jag man kan skapa en modell där man kan bedöma spelare”.

Något som man tydligt kan koppla till determinism är det som IPF3 talar om ovan är när man gör sin individuella bedömning och sätter en siffra på en spelare. Detta förändras sedan till ett mer sociokulturellt perspektiv då man väver ihop talen med andra scouter/tränare som gjort sina egna bedömningar av spelarna för att på så sätt få en mer objektiv bedömning. I de allra flesta klubbar/skolor så tar man ut de spelare som man ser störst utvecklingspotential i samt försöker att inte tänka på vilka spelartyper man har i tidigare årgångar och årskurser. Man har i de flesta fall ett visst antal platser för forwards och ett visst antal platser för backar. Det kan dock skilja sig från år till år i hur uttagningarna ser ut, vissa år kan en förening ta ut tre offensivt skickliga backar och året efter bara en, det beror ofta på hur utbudet av spelare ser ut. I de allra flesta fall så tar man inte ut spelartyper utefter hur behovet ser ut i exempelvis A-lag och J20, men IPH2 nämner att de har en liten annan strategi, åtminstone som inte de andra nämner.

IPH2 säger:

IPH2: ”man kan börja med först hur ser det ut i herrlaget, okej det är den truppen vi har där det kommer försvinna x antal spelare och man kommer värva in antal nya spelare så kommer man plocka upp från J20 och aa i bästa världar J18 om det är nån extrem talang”

IPH2 fortsätter senare:

IPH2: ”då tittar man lite på hur det ser ut längst upp på vad man behöver fylla på, och när man har gjort det då... fyller vi ju på till J18 vad vi behöver från J18 och fylla på till J20 och när vi då vet eeh hur det ser ut i J18 då har vi antalet spelare kvar. Sen är ju nästa del de är ju vad behöver vi, högerforwards, vänsterforwards, offensiva backar, offensiva forwards, defensiva så det är mycket det vi tittar på också vad vi behöver så det är inte bara... vi skulle ju kunna plocka in vad som helst vi behöver tolv spelare så tar vi in tolv men vi försöker se vad vi har också vilket behov vi har så allt börjar ju uppifrån. När vi vet vad vi behöver vilka positioner vi ska fylla upp och vilka kvalitéer vi söker så har vi ju då den här scoutingen när vi tittar på matcher, i år blir det ju svårt och har varit svårt”.

IPH2 fortsätter:

IPH2: sen har vi ju scouter som också bara tittar så mycket dom bara kan då och ... då kan dom ju följa en spelare fem, sex, sju, åtta, nio matcher kan det ju va och sen vi är ju ett team på elva stycken som som sitter månadsvis när processen börjar som 06 kullen då startar vi i januari då sitter vi varje månad en gång i månaden och tittar på spelare, vi lyssnar ju även med tränare, klubbar vad har dom, har dom nått tips för dom är även dom en viktig del i det här för dom träffar ju spelarna mer dagligen än vad vi gör på träning och match...”.

IPH2 nämner här att de kollar mycket på hur det ser ut i A-laget och i J20 för att veta vilka typer av spelare de behöver ta in, detta är IPH2 ensam om att nämna. Flertalet personer nämner däremot att samtidigt som de kollar på vilka spelare som kan bli bäst i framtiden så vill man ha ett slagkraftigt lag som kan ta sig långt redan första året, i exempelvis SM-slutspel för J18 osv,

man vill även ha ett bra lag för att varje individ skall kunna utvecklas i en miljö med bra spelare.

IPH9 nämner detta när denne är inne på att spela i de bästa serierna:

IPH9: ”Där vill vi va med så vi måste ju ha ett tillräckligt bra lag som kvalificerar sig för dom bästa serierna vi vill också ha ett tillräckligt bra lag som tar sig in i slutspel, det finns inte ett mål... ett utstakat mål att vinna ett SM guld eller nånting så men att verkligen få spela dom här matcherna som man inte får göra normalt. Spela en avgörande kvartsfinal det är så otroligt viktigt för utbildningen, så på din fråga vi söker absolut potential men samtidigt måste vi bygga ett lag med spelare som också är bra år 1 för att hjälpa laget att ta sig till dom absolut viktigaste matcherna.”

Även hos dessa intervjupersoner är vikten av att ta ut spelare som är bra för stunden viktig. Att ha förutbestämt vilka spelartyper utifrån behovet högre upp i leden kan man koppla mycket till determinism, där man har bestämt sedan innan vilka spelartyper man vill ha och därmed tar mindre hänsyn till störst utvecklingspotential hos varje individuell spelare.

IPF6 säger:

IPF6: ”eeh vi är väl väldigt många i det... eeh vi brukar vara så att vi... aa för att det är ju fortfarande subjektivt, allt är ju subjektivt jag tycker en sak och jag tycker en spelare är bra medans det du kanske tycker någon helt annan. Så det är väl mer att det blir nån typ av majoritetsbeslut försöker vi jobba med i *****, i varje fall att det är liksom att eeh man... att det är många som är med och ta med besluten om spelare att det inte är en tränare som står där. Vi har också en Excel mall egentligen som vi har fördelat i fyra kategorier och där är väl... vi har viktat dom olika kategorierna så spelförståelse är väl viktad högt och sen är teknik och få se nu ska jag tänka ut måste jag få reda på vilka det är fysio... psykologi och teknik är också riktat rätt så högt medan fysiken är viktad lite lägre. Så man kan... aa spelförståelse kan man gå 1-5 och teknik och psykologi kan man också gå 1-5 medans man i fysiken kan man bara gå 1-3 så att den får lite mindre påverkan, och sen aa det blir ett stort excel-ark som flera tränare fyller i och sen så blir det liksom en summa av det totalt sett och sen så diskuterar man utifrån det egentligen så kan man säga. Det låter mer invecklat än vad det är det är inte så jättekrångligt”.

Det IPF6 talar om går att koppla ihop mycket med det IPF3 berättar. I början blir det ett väldigt deterministiskt perspektiv för att sedan övergå till ett mer sociokulturellt perspektiv. Detta är något som är väldigt vanligt förekommande när det gäller personerna som har intervjuats i studien och generellt sett klubbarna inom fotbollen. De flesta jobbar på detta vis förutom en intervjuperson som är verksam inom fotbollen som inte jobbar på detta sätt, denne utgår mer utifrån lagets och spelarnas egenskaper samt hur man spelar taktiskt. Ett avslutande exempel på detta är ett citat från IPF8.

IPF8: ”Det kan va okej vi behöver en högerback, då behöver vi titta på vad är närmsta mittbacken skicklig på vad är yttern framför skicklig på vilket spelsätt har vi... alltså det är sjukt många saker”.

6. Diskussion

Syftet med denna studie var att granska hur rekryteringsansvariga talar om sina principer för urval på manliga ungdomssidan från 14 år och uppåt inom fotboll och ishockey.

6.1 Metoddiskussion

Vi genomförde våra tio intervjuer via zoom på grund av rådande pandemi, det som var nackdelen med detta var att det var svårt att uppfatta kroppsspråket på respondenterna men i övrigt så fungerade det väldigt bra. Innan intervjuerna tog vi kontakt med intervjupersonerna via mejl och telefon för att informera om studien samt ställa en förfrågan om att delta i en intervju. I informationen till intervjupersonerna så framgick studiens syfte samt att det var helt frivilligt och anonymt att delta. Alla intervjuer bokades in enligt respondenternas önskemål. När väl intervjuerna genomfördes så var dem mellan 20–35 minuter långa. Alla intervjuer genomfördes under en två veckors period, efter varje avslutad intervju så transkriberades dem direkt. Efter transkriberingen utav intervjuerna så raderades intervjumaterialet.

Transkriberingen raderades efter avslutad studie. Till intervjuerna så hade vi en semistrukturerad intervjuguide med förslag på frågor och delar som vi ville få besvarade, spontana följdfrågor dök upp under intervjuernas gång. Intervjupersonerna visade stort engagemang och intresse för studien vilket gjorde det väldigt lätt och roligt för oss som ansvariga för studien. Att vi använde oss av en semistrukturerad intervjuguide gjorde att vi fick väldigt bra svar där intervjupersonerna själva fick lyfta det de tyckte var viktigt och på så sätt

styrde vi inte intervjupersonerna i någon riktning. Det i sin tur gjorde att svaren helt och hållet blev intervjupersonernas egna åsikter. En aspekt vi hade velat undersöka mer vore jämförelsen mellan de olika idrotterna, detta genom att göra en komparativ studie. Detta är något som vi gärna vill undersöka i framtiden.

6.2 Resultatdiskussion

Syftet med denna studie var att granska hur rekryteringsansvariga talar om sina principer för urval på manliga ungdomssidan från 14 år och uppåt inom fotboll och ishockey.

När det gäller våra frågeställningar ”vilka egenskaper letar man efter hos unga spelare?” samt ”vad för metoder används för att bedöma spelare?” så kan vi konstatera att det skiljer sig en del, men att det ofta sker en subjektiv bedömning från de rekryteringsansvariga. Många använder sig idag utav olika mallar där saker som speluppfattning, tekniska färdigheter osv bedöms. Om man kopplar detta till determinismen så är detta något som är förutbestämt vad man som ledare ska bedöma men uppfattningen är att det är svårt att göra en ”korrekt” bedömning på något som är så pass subjektivt. Det blir ofta den personliga uppfattningen som spelar en avgörande roll i bedömningen, till skillnad från att exempelvis mäta snabbhet på en viss sträcka där du har en tid att kunna utläsa (Fahlström, 2011b). När det gäller dessa mallar som innefattar speluppfattning, tekniska färdigheter etc. så bedöms dessa spelare oftast av flera personer och ofta av scouter som sett spelaren vid flertalet tillfällen. Att varje spelare bedöms av flera personer gör att den subjektiva bedömningen blir mer objektiv. Detta är något som kan kopplas till den sociokulturella teorin där man lär sig genom samspel och att interagera med varandra precis som ledarna gör när det gäller denna process (Lundgren et al., 2020). Vår uppfattning är att ishockeyn ligger i framkant vad gäller scouting och att följa en spelare under en längre tid. När det gäller fotbollen så förekommer det mer provträningar och liknande, vår hypotes är att detta kan bero på att urvalet är mycket större inom fotbollen vilket gör att det blir svårare att scouta alla spelare under en längre tid. Samtidigt så känner vi att, är det verkligen rättvist att bedöma en spelare som man har sett 1-3 gånger? En spelare kan ha haft en dålig dag eller en jättebra dag, vilken gör att bedömningen känns väldigt skör, speciellt då den är väldigt subjektiv. Vi anser att detta är ett väldigt deterministiskt synsätt att jobba utefter då man inte lägger ner den tiden som krävs för att bilda sig en rättvis uppfattning om en spelare (Fahlström, 2011b). Sättet som ishockeyn arbetar på där man kollar på en spelare ofta under minst 1 års tid anser vi är betydligt mer rättvist och ger varje individ en chans att synas. Frågan är däremot om

man verkligen följer ”varje” spelare eller bara de spelare man fått upp ögonen för i ett tidigt skede?

Inom just ishockeyn så pratar man väldigt mycket om att hitta karaktärer, spelare som åker mycket skridskor, som underordnar sig att göra jobbet, är träningsvilliga, en ledare utanför isen, på isen osv, dessa exempel är ett väldigt tydligt inslag av den deterministiska teorin då det är något som är förutbestämt och väldigt diffust att bedöma efter en skala eller resultat (Fahlström, 2011b). Här nämner de rekryteringsansvariga att samtal med spelaren, föräldrar och andra tränare är en viktig faktor för att få en riktig bild av hur spelaren är. Man tar alltså hjälp av personer som känner spelaren på djupet, just det här med samtal/intervjuer är även något som förekommer inom fotbollen, däremot framgår det inte om föräldrarna är delaktiga i samma utsträckning som inom hockeyn. Att arbeta för att skapa en helhetsbild av spelaren är ett mer sociokulturellt perspektiv av lärande. Genom detta arbetssätt där man försöker bilda sig en helhetsbild av spelaren både på och utanför planen så blir det ett mer sociokulturellt perspektiv, då man genom ett samspel med spelaren och föräldrarna tar allt runt omkring i beaktning, som exempelvis miljön och andra faktorer (Lundgren et al., 2020). Inom både ishockeyn och fotbollen så är speluppfattningen något som är högt värderat och detta bedömer man ofta genom en subjektiv bedömning utifrån tränarens tyckanden och åsikter, detta är även något som Christensen (2009) talar om i sin studie. Något man också letar efter inom både ishockeyn och fotbollen är att hitta spelare med ”spetsegenskaper”, alltså någonting som sticker ut lite extra precis som Christensen (2009) nämner i sin studie. Saker som nämns av intervjupersonerna är exempelvis om man har ett extraordinärt bra skott, är en måltjuv eller liknande. Man nämner också att är det något man är extra bra på som spelare, så ska man fortsätta träna på det så att man blir riktigt bra på det. Då en spetsegenskap kan göra att du tar dig till elitnivå på seniornivå, genom att bli riktigt bra på en sak. En sak som rekryteringsansvariga också lyfter som en viktig faktor för spelarna är miljön de lever och verkar i, att man som spelare vid vissa tillfällen kanske ska stanna på sin hemort, bo hos sina föräldrar och utvecklas på hemmaplan några fler år för att sedan ta klivet till en elitförening. Detta är något som lyfts fram som en viktig aspekt i den sociokulturella teorin, att miljön har en stor inverkan och bidrar till spelarens lärande och utveckling (Lundgren et al., 2020). Det är något man nämner som kan glömmas bort, vikten av att verka i en miljö där man känner sig trygg, precis som Henriksen belyser i vår tidigare forskning (Henriksen, 2010). En annan aspekt som lyfts av en intervjuperson är vikten av att ha en idrottsidentitet, detta behöver inte vara för en enskild idrott utan kan i många fall ske genom att ha utövat många olika idrotter. (Fahlström et al., 2015).

Något som förekommer både inom fotbollen och ishockeyn när det gäller urval och selektering till NIU är att om man har två spelare som är jämnbra och den ena spelaren spelar i klubben som har hand om NIU-processen så väljer man oftast den spelare som redan är aktiv i klubben, för man känner personen bättre och har kunnat byggt upp en relation och man vet vad man får. Ett vanligt scenario är att en spelare som redan är i verksamheten har en fördel då den känner till verksamheten och sannolikt tränat mer än andra sökande från andra föreningar och för stunden är bättre än personen som den konkurrerar emot gällande NIU-platsen. Om man vänder på det och tänker sig att den andra personen fått samma träningsdos och utbildning vart hade den befunnit sig då? Det skulle kunna vara så att den personen är tre till fyra snäpp bättre då än personen som befinner sig i klubben som har hand om NIU-processen. Tanken med NIU är att få fram elitspelare på internationell/ nationell nivå som seniorspelare, därav måste man ta dessa faktorer i beaktning och tänka steget längre vilket kanske inte alltid sker i vår mening. Vi anser att det blir en krock här då NIU oftast är förankrat med en klubb, klubben vill gärna tillgodose föreningens behov vilket gör att oftast är det en spridning på intagen av positioner. Är det så att det är sju backar exempelvis som söker och har störst potential att bli elitspelare på seniornivå så är tanken att dessa ska bli antagna men riktigt så funkar det inte i verkligheten. Samtidigt så förstår vi klubbarna, tar man ut sju offensiva backar så kommer man inte kunna ge alla den speltiden och förutsättningar de behöver för att kunna bli elitspelare på seniornivå. Så där blir det en svår avvägning och detta belyser ett problem som kan uppstå när NIU är förankrat med en klubb.

En sak som vi har upptäckt är ett dilemma när det gäller rekryteringen till NIU inom ishockeyn. Som tidigare nämnt så är sista ansökningsdag första december, men klubbar gör klart med de flesta spelare redan i september – oktober för att inte riskera att missa någon spelare. Intervjupersonerna nämner att det är klubbarna själva som driver upp hetsen men samtidigt så anser vi att det är svårt för klubbarna att undvika denna hets när reglerna ser ut som dem gör idag. Att man får göra klart med en spelare till NIU redan ett år innan eleverna börjar på gymnasiet. En spelare som är 15 år och är inne i växtperioden kan hinna utvecklas oerhört mycket under ett år. Så när väl spelarna börjar på gymnasiet så kanske det inte är de bästa spelarna, eller de spelarna med störst potential som har börjat på NIU? Detta anser vi som ett problem som bör ses över men då skulle det krävas att sista ansökningsdag flyttas till våren. Det blir som nämnt svårt för klubbarna att agera på annat sätt än dem gör just nu.

Just växtperioden och den fysiska aspekten var något intervjupersonerna talade mycket om, man försöker nuförtiden titta mindre på den fysiska tillväxten än vad man gjort tidigare hänvisar flera till inom båda idrotterna. Därmed försöker man bortse från RAE (relativ ålders effekt), däremot så ska det inte innebära en nackdel om du är tidigt utvecklad påpekar flera intervjupersoner (Fahlström et al., 2016). När det kommer till frågeställningen om man tittar mer på potential eller de spelare som är bäst för stunden så sa i princip alla intervjupersoner att man tittar mer på potential. Däremot så nämnde vissa att man samtidigt vill ha ett slagkraftigt lag direkt för att kunna skapa en utvecklande miljö för alla spelare och kunna matcha sig med de bästa lagen. Därmed kanske inte alla tar hänsyn till RAE (relativ ålders effekt) i den mån som majoriteten av intervjupersonerna gör, eller som åtminstone de säger att de gör? Detta kan innebära att de som är tidigt utvecklade har en fördel i vissa uttagningar (Fahlström et al., 2016). Utifrån svaren som framkom här så upplever vi att det är en blandning av båda teorierna. Med tanke på att man inte väger in den fysiska aspekten lika mycket som man gjort tidigare när det gäller uttagningar utan man ser mer till andra aspekter så som hur spelaren är som person och är i vissa miljöer så blir det mer åt det sociokulturella perspektivet. Det som går att koppla mer åt den deterministiska teorin är just det som nämns om att man vill ha ett slagkraftigt lag och väljer ut spelare som är bäst för stunden. Detta går dock även att koppla till den sociokulturella teorin då det är något som skapar en utvecklande miljö, dels för spelarna som kanske inte är bäst för stunden men som besitter en stor potential inom sin idrott. (Lundgren et al., 2020).

När det gäller hur rekryteringsansvariga upplever hela den här urvalsprocessen så nämner flertalet att det är just föräldrahetsen som är mest påtaglig. Man pratar ofta om att spelare känner stor press när det gäller urvalsprocessen men man talar väldigt sällan om pressen som uppstår på de rekryteringsansvariga. Att många samtal och sms kommer från besvikna föräldrar är något som har visat sig vara en vardag för de ansvariga. Vissa har även känt att de mått dåligt över detta och tycker det är den jobbigaste biten med denna process. Däremot så upplever inte alla det som ett problem utan känner att det är något som ingår i jobbet men detta är något som är väldigt individuellt. Att rekryteringsansvariga skulle få ett externt stöd eller någon att prata med som är kunnig inom detta ämne anser vi skulle kunna vara till stor nytta. Vi tänker oss ett stöd likt de eleverna får i skolan vid behov. En annan viktig sak som även nämns av intervjupersonerna är kommunikationen med föräldrarna och tydlighet med vilken verksamhet man bedriver. Är man en elitsatsande förening som bedriver selekteringar och urval då gäller det att man är tydliga med det redan från början, så att både spelare och föräldrar är medvetna om förutsättningarna som gäller. Det intervjupersonerna också nämner är att det är en

resursfråga, man kan inte ha hur många lag som helst i en förening och är man då en elitsatsande förening så måste man göra urval. Är man tydlig med vilken typ av verksamhet man bedriver så upplevs detta inte som ett lika stort problem bland de tillfrågade.

6.3 Slutsats

Slutsatsen vi kan dra av studien är att det är ett komplext ämne som är oerhört angeläget för tillfället. De flesta intervjupersoner anser att mer forskning behövs inom ämnet och är öppna för mer kunskaper. Slutsatser vi kan dra av studiens resultat är att när det gäller metoder för att bedöma spelare så blir det ofta en subjektiv bedömning utifrån rekryteringsansvarigas åsikter och tyckanden. Däremot försöker man vara många i processen och utgå ifrån mallar för att göra det så objektivt som möjligt. Överlag så känner inte rekryteringsansvariga någon större press i urvalsprocesser, den press som uppstår är oftast uppbyggd av klubbarna själva inom ishockeyn. Det som är gemensamt för båda idrotterna och är vanligt förekommande är föräldrahetsen vad gäller selektering och urvalsprocessen. Inom fotboll så upplevs även en press från agenter i viss mån.

6.4 Framtida forskning

Framtida forskning tänker vi oss skulle kunna vara en observation av hur rekryteringen går till i praktiken. Att studera själva antagningsprocesserna inom NIU exempelvis. Detta skulle man kunna göra genom att följa en grupp rekryteringsansvariga inom olika klubbar/NIU-gymnasium, för att själva bilda oss en uppfattning om hur det går till, istället för att höra deras versioner av hur det går till. Det skulle vara intressant att göra denna forskning och jämföra med den studie vi har gjort, för att se hur det överensstämmer. Vidare hade man kunnat intervjua flertalet spelare istället för rekryteringsansvariga för att få deras versioner av hela processen.

Referenser

Christensen, M. K. (2009). "An eye for talent": Talent identification and the "practical sense" of top-level soccer coaches. *Sociology of Sport Journal*, 26(3), 365-382.

<https://doi.org/10.1123/ssj.26.3.365>

Fahlström, P. G. (2011b). *Att finna och att utveckla talang – en studie om specialidrottsförbundens talangverksamhet* (Riksidrottsförbundet FoU-rapport, nr 2011:2). Stockholm: Riksidrottsförbundet

Fahlström, P. G. (2011a). Den eviga frågan om talang. *Svensk idrottsforskning*, 2011(3), 21-24.

Fahlström, P. G., Gerrevall, P., Glemne, M., & Linnér, S. (2015). *Vägarna till Landslaget, om svenska elitidrottarens idrottsval och specialisering* (Riksidrottsförbundet FoU-rapport, nr 2015:1). Stockholm: Riksidrottsförbundet

Fahlström, P. G., Gerrevall, P., Glemne, M., & Linnér, S. (2016). *Vägen till elitidrotten, en regional studie om idrottsval och specialisering*. Kalmar/Växjö: Linneuniversitetet

Filosofia. (u.å). *Determinism*. Filosofia. <https://filosofia.fi/sv/determinism>

Henriksen, K. (2010). The Ecology of Talent development in Sport: A Multiple Case Study of Successful Athletic Talent Development Environments in Scandinavia. *Syddansk Universitet. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet*. 1-191

Hallin, A., & Hallin, J. (2018). *Intervjuer* (första upplagan). Lund: Studentlitteratur AB

Lundgren, U. Säljö, R., & Liberg, C. (2020). *Lärande, skola, bildning* (femte upplagan). Stockholm: Natur & Kultur

Patel, R., & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning* (3 uppl.). Lund: Studentlitteratur AB.

Skolverket. (2020). *Anordna idrottsutbildningar inom gymnasie- och gymnasiesärskola*.

Skolverket. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/anordna-och-administrera->

utbildning/anordna-utbildning-pa-gymnasieniva/anordna-utbildning-pa-gymnasial-niva/anordna-idrottsutbildningar-i-gymnasieskolan-och-gymnasiesarskolan

Svenska fotbollsförbundet. (2019). *Information och handledning för ANTAGNING och ANTAGNINSPROCESSEN NIU-fotbollsgymnasier SvFF*. Svenska Fotbollsförbundet.
<https://fogis.se/Global/Handledning%20f%C3%B6r%20Ans%C3%B6kningsida%20Elev%202019.pdf>

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet

Bilagor

Bilaga 1 - Litteratursökning

Syfte och frågeställningar:

Syftet med denna studie är att undersöka hur rekryteringsansvariga talar om sina principer för urval. Syftet är vidare att belysa på vilka sätt de upplever att dem genomför selektering och vilka egenskaper de letar efter.

Selektering och urvalsprocessen inom idrotten, hur upplevs den i verkligheten av rekryteringsansvariga?

Vilka egenskaper letar man efter hos unga talanger?

Vad för metoder används för att bedöma spelare?

Rekryterar man för nutiden eller för framtiden?

Vilka sökord har du använt?

Ämnesord och synonymer svenska	Ämnesord och synonymer engelska
PG FAHLSTRÖM Elitsatsning Selektering Urval	<i>PG FAHLSTRÖM</i> <i>Elit investment</i> <i>Selection</i>

Var och hur har du sökt?

Databaser och andra källor	Sökkombination
Sportdiscus Google schoolar	Talent Talent selection Talent selection coaches Talent management Talent identification

Kommentarer

Vi har hittat forskning som berör vårt ämne, dels som visar vad man som tränare tittar på när det gäller att identifiera talang. Samt vad som är viktiga aspekter för att klara av selektering och urvalsprocesser i ung ålder.

Varför vi valt dessa under tidigare forskning är för att vi anser att det har en stor relevans för vårt ämne.

Bilaga 2 - Intervjuguide

Intervjuguide

Tankar om selektering och urvalsprocessen inom idrott, hur upplevs den i verkligheten

Hej! Vad kul att få chansen att intervjua dig! Det ska bli väldigt intressant att höra vad du har för tankar inom ämnet. Tänk på att svara öppet och ärligt vad du känner och tycker.

Del 1: Uppvärmning

- Kan du berätta lite om dina idrottsliga erfarenheter? både som aktiv och ledare.
- Berätta lite om vad du tycker var mest givande?

Del II: Vilka egenskaper letar man efter hos unga talanger

Vad för metoder används för att bedöma spelare

Rekryterar man för nutiden eller för framtiden

- Kan du berätta vad du anser är viktigast att man som spelare är bra på?
- Vilka faktorer/egenskaper anser du vara viktigast?
- Hur går du tillväga för att bedöma om en spelare är bra på något eller inte?
- Utgår du från statistik eller är det magkänslan som avgör vid uttagningar och urval?
- Har du en mall/protokoll (alt klubb/skola) ni utgår ifrån och hur använder ni er av den?
- Om inte, är detta något du skulle vilja använda dig av som hjälpmedel?
- Kan du berätta hur ofta du tittar på varje enskild spelare inför uttagningar?
- Letar ni efter ”färdiga produkter” eller tittar ni mer på potential?
- Vilken av dessa är viktigast i dina ögon? Varför?

Del III: Selektion och urvalsprocessen inom idrotten, hur upplevs den i verkligheten av

rekryteringsansvariga

- När det kommer till uttagningar och urval, kan du berätta hur det går till och hur ni väljer ut?
- Kan du berätta vad du upplever är jobbigast/svårast när det gäller denna process?
- Om du inte upplever något som jobbigt/svårt vad är enklast i processen?
- Upplever du någon press utifrån? Från exempelvis tränare från andra klubbar, föräldrar mm.

Del III: Avslut

- Är det något du vill tillägga som vi inte har diskuterat som är relevant för detta?
- Har du några frågor eller kommentarer om själva intervjun?

Tack!